

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 409/2020-66

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Marínou Gallovou, Jilemnického 4012/30, Martin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 209/2016 z 30. júna 2016 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 60/2017 z 28. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka v 1. rade“), a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka v 2. rade“, spolu ďalej aj „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 209/2016 z 30. júna 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 60/2017 z 28. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21 C 19/2008 domáhal proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (právny predchodca sťažovateľiek), vydania nehnuteľností bližšie špecifikovaných v žalobnom návrhu (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“). V priebehu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 21 C 19/2008 došlo k zmene subjektu na strane žalovaného, keď okresný súd uznesením pripustil, aby na miesto pôvodnej žalovanej – obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (z dôvodu prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam), vstúpila sťažovateľka v 2. rade a následne sťažovateľka v 1. rade. V čase vydania napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vystupovala v predmetnom spore v pozícii žalovanej sťažovateľka v 1. rade a sťažovateľka v 2. rade zastávala pozíciu intervienta na strane žalovanej, teda sťažovateľky v 1. rade.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľka v 2. rade nadobudla v roku 2012 sporné nehnuteľnosti na dražbe, predmetom ktorej bolo speňaženie konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED] (ďalej len „úpadca“). V prípade sporných nehnuteľností, ktoré boli speňažené v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu, išlo o majetok patriaci obchodnej spoločnosti [REDACTED], ktorým boli zabezpečené záväzky úpadcu vo vzťahu k veriteľovi – [REDACTED]. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti tvrdia, že sťažovateľka v 2. rade nemala žiadnu vedomosť o spornosti vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Proti zaradeniu sporných nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty úpadcu nebola podaná vylučovacia žaloba, sporné nehnuteľnosti boli speňažené v rámci konkurzného konania na dražbe a proti vykonanej dražbe nebola nikdy podaná žaloba o neplatnosť dražby. Následne sťažovateľka v 2. rade na základe kúpnej zmluvy z 11. novembra 2014 previedla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na sťažovateľku v 1. rade.

4. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 21 C 19/2008 z 8. decembra 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe žalobcu vyhovel a rozhodol, že sťažovateľka v 1. rade ako žalovaná má žalobcovi vydať sporné nehnuteľnosti do 60 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

5. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľky podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

6. Sťažovateľka v 1. rade proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie, súčasťou ktorého bol návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

6.1 Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 60/2017 z 22. júna 2017 odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a následne uznesením sp. zn. 6 Cdo 60/2017 z 31. októbra 2018 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu.

6.2 Veľký senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 1 VCdo 1/2019 z 26. novembra 2019 vrátil vec na prejednanie a rozhodnutie senátu 6 C.

6.3 O podanom dovolaní najvyšší súd rozhodol svojím napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľky v 1. rade podľa § 447 písm. c) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odmietol.

7. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti namietajú arbitrárnosť, nezrozumiteľnosť a vnútornú nekonzistentnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

7.1 Sťažovateľky tvrdia, že k porušeniu nimi označených práv zo strany krajského súdu došlo tým, že krajský súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal so zásadnými odvolacími dôvodmi vznesenými v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, v ktorých sťažovateľky zdôraznili:

- vlastníka nehnuteľnosti (sťažovateľka v 1. rade) zapísaný v katastri nehnuteľností nemôže byť v súdnom konaní právoplatne zaviazaný na vydanie svojich nehnuteľností (v danom prípade sporných nehnuteľností) žalobcovi pred tým, ako súd rozhodne v konaní o určenie vlastníckeho práva v prospech žalobcu (v danom prípade na okresnom súde prebieha pod sp. zn. 17 Cb 131/2014 samostatné konanie medzi žalobcom a sťažovateľkou v 1. rade o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam),

- sťažovateľka v 2. rade preukázala (svojimi tvrdeniami v priebehu súdneho konania o tom, že nemala vedomosť o spornosti vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam), že bola dobromyseľná pri nadobudnutí vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré nadobudla na dražbe, predmetom ktorej bolo speňaženie konkurznej podstaty úpadcu, v súvislosti s čím jej § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) ako vydražiteľke v konkurze speňažovanej nehnuteľnosti garantuje nespochybniteľnosť jej vlastníckeho práva vo vzťahu k tretím osobám (napriek tomu okresný súd vyvodil nedobromyseľnosť sťažovateľky v 2. rade v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, avšak nie zo skutočnosti, či vedela alebo musela vedieť, že niekto tretí ma byť vlastníkom sporných nehnuteľností, ale zo skutočnosti, že si túto informáciu mala zistiť a nezísťovala),

- žalobca postihnutý na svojich právach domnelým odňatím svojho vlastníckeho práva speňažením majetku (sporných nehnuteľností) v konkurze sa i) nedomáhal proti žiadnej osobe určenia svojho vlastníckeho práva, ii) neinicioval vylúčenie majetku zo súpisu konkurznej podstaty úpadcu, iii) nedomáhal sa neplatnosti dražby po jej uskutočnení.

7.2 Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti zdôrazňujú, že „zákon vyslovene, cielene a rozumne chráni dobromyseľnosť nadobúdaného majetku pri speňažovaní konkurznej podstaty na dražbe. Takýto spôsob speňažovania podlieha verejnej kontrole (jednak pod kuratelou konkurzného súdu a správcu). V súdnej praxi dosiaľ neexistuje JEDINÝ ZAZNAMENANÝ PRÍPAD toho, že by sa mal § 93 ods. 3 ZKR, dobromyseľnosť nadobúdateľa dobrovoľnej dražby a jeho povinnosti na dražbe vykladať tak, že by tento mal povinnosť zisťovať vlastnícku minulosť dražených nehnuteľností v konkurze a preverovať oprávnenosť správcu konkurznej podstaty na speňažovanie tohto majetku. Odvolací súd tým, že sa vôbec k uvedeným skutočnostiam nevyjadril (riešil niečo celkom iné, irelevantné a navyš skutočne v danom prípade neexistujúce súvislosti) ako aj tým, že potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, porušil práva sťažovateľov na spravodlivý súdny proces, nakoľko právnu normu oba konajúce súdy interpretovali spôsobom (pokiaľ teda máme za to, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu, čo je možné skonštatovať iba ťažko, pretože jeho argumentácia nemala ani vo vzťahu k rozsudku súdu prvého stupňa žiaden zmysel), ktorý je v priamom rozpore s ustanovením § 93 ods. 3 ZKR, elementárnou právnou istotou adresátov právnych noriem, a to bez akéhokoľvek zreteľného dôvodu prečo došlo k takémuto ignorovaniu jednoznačne znejúcej zákonnej právnej normy.“.

7.3 Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti zároveň tvrdia, že krajský súd svojím napadnutým rozsudkom zasiahol aj do ich práva v zmysle čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, keďže na základe napadnutého rozsudku krajského súdu sťažovateľka v 1. rade, «hoc ako zapísaný vlastníak predmetných nehnuteľností, má právoplatne určenú povinnosť tieto „vydať“ spoločnosti [REDAKOVANÉ] a to aj napriek tomu, že sa súčasne (a aj dnes) vedie konanie o určenie vlastníckeho práva medzi [REDAKOVANÉ] ako žalobcom a spol. [REDAKOVANÉ] ako žalovaným.».

8. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľky tvrdia, že najvyšší súd tým, že *„neprihliadol na absolútne nedostatočné (resp. prakticky nejestvujúce) odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa vôbec nezaoberal odvolacími námietkami (dovolací dôvod § 420 písm. f. CSP), ako aj tým, že nepovažoval dovolacie právne otázky, ktoré boli dovolateľom prednesené, za dovolacie dôvody“*, porušil nimi označené práva.

8.1 K tvrdeniu, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je arbitrárny, keďže tvorí s rozhodnutím súdu prvého stupňa jeden celok, a teda postačuje, aby krajský súd ako súd odvolací na rozhodnutie súdu prvého stupňa a jeho dôvody odkázal, sťažovateľky uvádzajú, že *„odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Nie je predsa mysliteľné, aby odvolací súd sa s podanými odvolaniami a preskúmaním rozsudku súdu prvého stupňa vysporiadal tak, že bez ďalšieho skonštatuje, že prvostupňový súd má vo všetkom pravdu a vec vyhodnotil správne.“*

8.2 K tvrdeniu najvyššieho súdu, že už v konaní sp. zn. 2 Cdo 67/2000 bolo rozhodnuté najvyšším súdom o tom, že súd môže otázku vlastníckeho práva vyriešiť prejudiciálne, a teda neobstojí námietka sťažovateľky v 1. rade v podanom dovolaní, že v danej veci žalobca žaluje o *„vydanie nehnuteľnosti“* napriek tomu, že v inom konaní súčasne žaluje o určenie svojho vlastníckeho práva, sťažovateľky uvádzajú, že logický postup by mal byť ten, že najskôr by mal byť žalobca úspešný v konaní o určenie vlastníckeho práva a až následne v konaní o vypratanie (pokiaľ teda žalovaný ani napriek právoplatnosti určovacieho rozsudku nehnuteľnosť nevyprace), v súvislosti s čím dodávajú, že dovolací súd absolútne neriešil pointu dovolania. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti zdôrazňujú, že *„pointou námietok... bolo predsa niečo celkom iné: ako je možné, že nejaký súd rozhodne o povinnosti vydať (vypratať) nehnuteľnosť časovo ešte predtým, ako je medzi tými istými účastníkmi skončené konanie o určenie vlastníckeho práva,“* najmä po zohľadnení tej skutočnosti, že rozsudok o *„vydanie“* nehnuteľnosti nie je spôsobilou listinou na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

8.3 K tvrdeniu dovolacieho súdu, že konajúce súdy vôbec neinterpretovali § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii iným spôsobom, ako je uvedené v dispozícii tejto právnej normy, a interpretácia jednoznačného znenia zákonného ustanovenia nemôže byť právnou otázkou zakladajúcou dovolací dôvod a navyše odvolací súd, ako aj súd prvej

inštancie vychádzali pritom zo záveru, že vydražiteľ nebol dobromyseľný, a správnosť tohto právneho záveru dovolateľ vo svojom dovolaní ani nenapadol, sťažovateľky predovšetkým uvádzajú, že správnosť záveru o dobromyseľnosti sťažovateľky v 1. rade bola v dovolaní namietaná opakovane, pričom zdôrazňujú, že „Dovolací súd má nepochybne pravdu v tom, že dovolanie môže byť odôvodnené IBA nesprávnym právnym posúdením (§ 432 ods. 1 CSP) a sťažovatelia dodávajú, že je prípustné IBA voči rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP) a nie súdu prvostupňovému. Z uvedeného potom jednoznačne vyplýva, že predmetom dovolacieho konania nemohlo byť (ako naznačuje dovolací súd) skutkové tvrdenie prvostupňového súdu o dobromyseľnosti nadobúdateľa na konkurznej dražbe, ale predmetom dovolania mohli BYŤ iba právne úvahy odvolacieho súdu. Keďže v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu žiadne právne úvahy neobsahovalo... ale odvolací súd (celkom nepochopiteľne a zmätočne) pojednával o akomsi dovodzovaní vlastníckeho práva z dobrovoľnej dražby a súhlase akéhosi subjektu s dobrovoľnou dražbou, tak logicky mohlo dovolanie a jeho dôvody smerovať voči tomu, čo v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu bolo a nie to, čo tam nebolo.“. Zároveň dodávajú, že „Pokiaľ tak je v zákone napísané, že dobromyseľný nie je ten, kto vie, že niekto iný bol vlastníkom, znamená to, že musí vedieť, že niekto iný je vlastníkom a v procesnom zmysle to musí byť na súde preukázané, aby súd mohol nedobromyseľnosť konštatovať. Pokiaľ toto je v právnej norme, ale prvostupňový súd skonštatuje, že dobromyseľný je aj ten, ktorý síce nevedel kto je skutočným vlastníkom, ale mal si to zistiť, tak sa sťažovatelia domnievajú, že odvolací súd je vo vzťahu k odvolacím námietkam smerujúcim práve voči takto poňatej interpretácii povinný (aspoň akokoľvek stručne) uviesť, z akých dôvodov si myslí to alebo ono. Z uvedených dôvodov bola dovolacia námietka spoločnosti T-system, s.r.o., že odvolací súd ignoroval za danej skutkovej situácie aplikáciu § 93 ods. 3 ZKR a dobromyseľnosť nadobúdateľa nehnuteľností v dražbe za situácie, že nebola podaná vylučovacia žaloba voči zaradeniu veci do súpisu konkurzného majetku a nič vo vzťahu k vydražiteľovi nesvedčalo o tom, že by správca konkurznej podstaty nebol oprávnený na speňažovanie majetku, relevantnou dovolacou námietkou.“.

8.4 K tvrdeniu dovolacieho súdu, že dovolacím dôvodom nie je ani to, že sa konajúce súdy odklonili od ustálenej súdnej praxe v otázke posúdenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, keďže neplatnosť dobrovoľnej dražby v danom konaní súdy neriešili, a to ani ako

otázku prejudiciálnu, sťažovateľky uvádzajú, že v danej veci bolo podané dovolanie okrem iného aj „podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (rozdielne rozhodovanie dovolacieho súdu o tej istej otázke), a to s poukazom na rozdiel medzi rozhodnutiami NS SR sp. zn. 2 MCdo 20/2011 z 18.12.2012 a sp. zn. 3 Cdo 186/2010 z 16. 12. 2010, toto aj vyslovene bolo v dovolaní uvedené, avšak dovolací súd na toto vôbec neprihliadol.“. Podľa názoru sťažovateľiek je otázka posúdenia neplatnosti dobrovoľnej dražby v okolnostiach daného prípadu relevantná a vzhľadom na rozdielnosť judikatúry najvyššieho súdu sa najvyšší súd týmto dovolacím dôvodom mal zaoberať.

9. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] o. a spoločnosti [REDAKOVANÉ], s.r.o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Žilina č. k. 9Co/209/2016 zo dňa 30.06.2016 porušené bolo.

2. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 6 Cdo 60/2017 zo dňa 28.02.2020 porušené bolo.

3. Rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 9Co/209/2016 zo dňa 30.06.2016 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 6 Cdo 60/2017 zo dňa 28.02.2020 zrušuje.

5. Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] sumu vo výške 100.000,- € ako primerané finančné zadosťučinenie do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] sumu vo výške 100.000,- € ako primerané finančné zadostučinenie do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

7. Krajský súd v Žiline a Najvyšší súd SR sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľke spoločnosti [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokátky JUDr. Maríny Gallovej, vedený v [REDAKOVANÉ], č. účtu : [REDAKOVANÉ] do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť sťažovateľke spoločnosti [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokátky JUDr. Maríny Gallovej, vedený v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

10. Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľky v zásadnom odôvodnili tým, že „dlhé roky trvajúca situácia mimoriadne nepriaznivo dopadá na hospodárske pomery oboch spoločností a na psychický stav ich spoločníkov/konateľov, ktorí verili (a dosiaľ veria) v zákonnosť a spravodlivosť. Spol. [REDAKOVANÉ] má za to, že neurobila nič nesprávne a nezákonné, keď sa zúčastnila konkurznej dražby a nemala akúkoľvek vedomosť, že bolo potrebné akokoľvek preverovať postup správcu konkurznej podstaty a pýtať od neho doklady a informácie o právnom stave dražených nehnuteľností.“

11. Sťažovateľky v súlade s § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zároveň navrhujú, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

11.1 Návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu sťažovateľky v ústavnej sťažnosti bližšie odôvodnili tým, že „[REDAKOVANÉ] tak má vydať žalobcovi nehnuteľnosti ešte predtým, ako príp. žalobca bude právoplatne určený za vlastníka nehnuteľností. [REDAKOVANÉ] sa tak ocitá v objektívnej právnej neistote, čo má vlastne v tejto situácii robiť. Spoločnosti [REDAKOVANÉ] už bol dokonca doručený exekučný príkaz [REDAKOVANÉ] č. EX 2568/2016 z 13.05.2020, v ktorom exekútor vydal

exekučný príkaz odobratím vecí v zmysle § 186 – 187 Exekučného poriadku, čo iba potvrdzuje všetko to čo uvádzajú sťažovatelia, § 186 – 187 EP sa nepochybne týka hnutelných vecí (na rozdiel od § 181 – 185 EP, ktoré sa týkajú vypratania nehnuteľností), čiže súdny exekútor vykonáva exekúciu voči nehnuteľnostiam spôsobom odobratia hnutelnej veci.“. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti taktiež argumentujú tým, že „predmetné nehnuteľnosti sú užívané tretími osobami na základe nájomných zmlúv so spol. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] Tieto osoby sú dnes v právnej neistote, komu majú platiť nájom. Napriek tomu však vzhľadom na výrok súdu je spol. [REDAKOVANÉ] aj naďalej povinná ako vlastníčka nehnuteľností platiť daň z nehnuteľnosti, platby za energie, vodu, údržbu a správu. Sťažovatelia majú za to, že iba odkladom vykonateľnosti napádaného rozsudku by bolo možné predísť príp. neodôvodneným priamym majetkovým škodám spol. [REDAKOVANÉ] pričom odloženie vykonateľnosti v tomto prípade nie je v rozpore s verejným záujmom.“.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľky namietajú porušenie svojho práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

17. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

21. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

22. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

23. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. US 27/04, I. US 74/05). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktorých prioritnou úlohou je chrániť zákonnosť, mohol by nahradiť napadnuté právne názory všeobecného súdu iba v prípade, ak by bolo napadnuté

rozhodnutie všeobecného súdu svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

24. Ústavný súd v tomto konaní pristúpil ku skúmaniu, či odôvodnenie právneho názoru vysloveného v napadnutom rozsudku krajského súdu je z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné.

25. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu malo podľa sťažovateľiek dôjsť tým, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal s ich námietkami vznesenými v odvolaní proti rozsudku okresného súdu (bližšie pozri bod 7 odôvodnenia).

26. Pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane a je potrebné ich skúmať vo vzájomnej súvislosti (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pristúpil v súvislostiach aj k preskúmaniu rozhodnutia okresného súdu, ktoré prechádzalo vydaniu napadnutého rozsudku krajského súdu.

28. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku, ktorým vyhovel žalobe žalobcu, v podstatnom uviedol:

«Bolo preukázané, že dňa 21.06.1993 uzatvorila [redacted] (ktorá už zanikla) a [redacted] zmluvu o úvere, na základe ktorej táto banka poskytla navrhovateľovi úver vo výške [redacted]. Tento úver bol bankou poskytnutý na zakúpenie sporných nehnuteľností. Navrhovateľ sa zaviazal tento úver zaplatiť v dohodnutých splátkach. Tieto splátky riadne a včas neplnil, a preto banka pristúpila k realizácii záložného práva k sporným nehnuteľnostiam a predala ich spoločnosti [redacted] so sídlom [redacted], [redacted] (neskôr [redacted]). Navrhovateľ považoval tento predaj za protiprávny a dňa 02.09.2004 podal voči spoločnosti [redacted] návrh na určenie vlastníckeho práva, O tomto návrhu rozhodol Okresný súd Martin rozsudkom, sp. zn, 5 C 115/04-80 zo dňa 07.09.2005 a určil, že navrhovateľ je výlučným vlastníkom sporných nehnuteľností. Podľa § 159 ods. 2 O.s.p, je tento výrok právoplatného rozsudku záväzný len pre účastníkov tohto konania a pre všetky orgány. Spoločnosť [redacted] sporne nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 20.01.2005 predala spoločnosti [redacted] so sídlom [redacted], [redacted] a táto spoločnosť sporné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 13.05.2005 predala spoločnosti [redacted] so sídlom [redacted], [redacted]. Spoločnosť [redacted] predala sporné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 02.06.2008 spoločnosti [redacted]. Táto spoločnosť sporné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 15.10.2008 predala spoločnosti [redacted] so sídlom [redacted], [redacted]...

Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 8Cb/277/2007-868 zo dňa 26.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/l 85/2012 zo dňa 30.05.2013, bolo určené, že kúpna zmluva zo dňa 20.01.2005 uzatvorená medzi predávajúcim, a to spoločnosťou [redacted] a kupujúcim, spoločnosťou [redacted] kúpna zmluva zo dňa 13.05.2005 uzatvorená medzi predávajúcim spoločnosťou [redacted] a kupujúcim, spoločnosťou [redacted] a kúpna zmluva zo dňa 02.06.2008 uzatvorená medzi predávajúcim [redacted] a kupujúcim, spoločnosťou [redacted] a kúpna zmluva zo dňa 15.10.2008 uzatvorená medzi predávajúcim [redacted]

████████████████████ a spoločnosťou ██████████ sú neplatné. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.06.2013...

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na majetok spoločnosť ██████████ ktorá bola účastníkom konania o neplatnosť kúpnych zmlúv, vedenom na Okresnom súde Martin, sp. zn. 18Cb/277/2007, bol dňa 12.5.2012 vyhlásený konkurz. Tesne pred vyhlásením konkurzu, a to dňa 20.12.2011 však táto spoločnosť prevzala dlh od spoločnosti ██████████ ktorý mala táto spoločnosť voči ██████████ na základe úverovej zmluvy. Za tento dlh spoločnosť ██████████ ručila spornou nehnuteľnosťou, ktorá bola zapísaná na liste vlastníctva na jej meno, a to vo vzťahu k pôvodnému veriteľovi, a to ██████████ (predtým Istrobanka, a.s.). Úpadcovi spoločnosti ██████████ vznikol na základe zmluvy o prevzatí dlhu od spoločnosti ██████████ záväzok vrátiť úver vo výške ██████████ a podľa § 79 Zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, správca konkurznej podstaty úpadcu ██████████ zapísal spornú nehnuteľnosť, ktorej vlastníkom bola spoločnosť ██████████ do súpisu majetku tretích osôb zabezpečujúcich záväzok úpadcu.... Pohľadávku na vrátenie úveru, ktorú od ██████████ získala spoločnosť ██████████ si táto spoločnosť prihlásila u správcu konkurznej podstaty ako pohľadávku, ktorá bola v konečnom zozname pohľadávok zapísaná pod poradovým č. 3... Správca konkurznej podstaty spornú nehnuteľnosť speňažil na základe zmluvy o vykonaní dobrovoľnej dražby, ktorú uzatvoril so spoločnosťou ██████████ a to dňa 18.10.2012... Oznámenie o dražbe obsahuje aj údaje listu vlastníctva o právach a záväzkoch viaznucich na predmete dražby, a to záložné právo č. ██████████ vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam v prospech ██████████ č. ██████████ zo dňa 13.01.2009 (neskôr ██████████ a údaje v časti „poznámky“ na liste vlastníctva, a to rozšírenie žaloby č. k. 18Cb/277/2007 o vydanie veci a vydanie bezdôvodného obohatenia (spor o neplatnosť kúpnych zmlúv), návrh na začatie konania o vydanie veci podaný na Okresnom súde Martin, sp. zn. 21C/87/2009, predbežné opatrenie súdu o uložení povinnosti odporcovi v rade 6/. spoločnosti ██████████ aby nenakladal so spornými nehnuteľnosťami vo veci vedenej pod sp. zn. 18Cb/277/2007...

Spoločnosť navrhovateľa ██████████ sa o vykonaní dražby nedozvedela, pretože na liste vlastníctva ako vlastník zapísaná nebola... Vydražiteľom spornej nehnuteľnosti sa stala spoločnosť ██████████...

Vzhľadom na to, že súd rozhodol, že celý reťazec kúpnych zmlúv je neplatný, spoločnosť [REDAKOVANÉ], spoločnosť [REDAKOVANÉ] spoločnosť [REDAKOVANÉ] a spoločnosť [REDAKOVANÉ] neboli a nie sú vlastníkami sporných nehnuteľností. Vo vzťahu k spoločnosti [REDAKOVANÉ] súd rozsudkom č. k. 5C/115/2008-80 zo dňa 07.09.2015 určil, že vlastníkom nehnuteľností je spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Keďže spoločnosť [REDAKOVANÉ] nebola vlastníkom nehnuteľností, nemohla platne uzatvoriť záložnú zmluvu so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (neskôr [REDAKOVANÉ] ktorou zabezpečovala svoj dlh, ktorý jej vznikol voči banke z úverovej zmluvy č. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zo dňa 30.12.2008 v znení neskorších zmien a dodatkov. Na tom, že táto záložná zmluva je neplatná, nemôže nič zmeniť ani rozhodnutie Okresného úradu Martin o vklade tejto zmluvy do katastra (č. j. [REDAKOVANÉ])...

Podľa § 93 ods. 3 Zákona č. 7/2005 o konkurze a vyrovnaní kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nadobudne vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci, ibaže vedel alebo musel vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom veci. Správca zodpovedá pôvodnému vlastníkovi veci za škodu, ktorá mu tým vznikla, ibaže preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou...

Z týchto dôvodov súd posudzoval správanie sa vedľajšieho účastníka, spoločnosti [REDAKOVANÉ] ktorý sporné nehnuteľnosti kúpil vo verejnej dražbe organizovanej správcom konkurznej podstaty úpadcu spoločnosti [REDAKOVANÉ]. V tejto súvislosti bolo potrebné prihliadnuť aj na informácie, ktoré sú ohľadne nehnuteľného majetku všeobecne prístupné každému, a to v evidencii nehnuteľností, ale aj na informácie, ktoré boli vydražiteľovi, t. j. spoločnosti [REDAKOVANÉ] poskytnuté v oznámení o verejnej dražbe. Z tohto hľadiska súd posudzoval aj dobromyseľnosť vydražiteľa pri nadobudnutí sporného majetku. Vzhľadom na informáciu o tom že ohľadne spornej nehnuteľnosti prebiehajú na Okresnom súde Martin tri súdne spory, bolo riziko kúpy nehnuteľnosti od nevlastníka očividné a vysoké.

Dobromyseľnosť sa všeobecne považuje za mravnú kategóriu a v súvislosti s posudzovaním konkrétnej veci predstavuje základný právny princíp súkromného práva. Dobrá viera znamená, že niekto s ohľadom na určitý právny vzťah, pri zachovaní obvyklej

miery opatrnosti a starostlivosti, je vnútorne presvedčený o správnosti a poctivosti svojho konania.

Vydražiteľ spornej nehnuteľnosti a to spoločnosť [REDAKOVANÉ] mal informácie z evidencií nehnuteľnosti o sporných nehnuteľnostiach, ako aj informácie obsiahnuté v oznámení o dražbe zo dňa 06.11.2012. Z listu vlastníctva a z oznámenia o dražbe vydražiteľ vedel, že na Okresnom súde v Martine prebiehajú dva súdne spory ohľadne predmetnej nehnuteľnosti, a to spor vedený pod sp. zn. 18Cb/277/2007 o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a o vydanie veci a tento spor vedený pod značkou 21C/87/2009 o vydanie nehnuteľnosti. Z listu vlastníctva mu bolo zrejmé aj to, že voči spoločnosti [REDAKOVANÉ] ktorá bola ako vlastníč nehnuteľností zapísaná v evidencii nehnuteľností, bol vydaný súdny zákaz, aby s nehnuteľnosťami nakladala. V čase, keď vedľajší účastník [REDAKOVANÉ] nehnuteľnosti predával spoločnosti [REDAKOVANÉ] (odporcovi), bola na liste vlastníctva zapísaná aj poznámka o tom, že na Okresnom súde Martin prebieha ďalší, a to tretí súdny spor pod sp. zn. 17Cb/131/2014 o určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam.

Na základe týchto informácií, ktoré mal vedľajší účastník a následne aj odporca [REDAKOVANÉ] k dispozícii, sa dá logicky očakávať, že sa bližšie oboznámia so záväzkami a s ťarchami, ktoré viaznu na nehnuteľnostiach.

Na pojednávaní ktoré sa konalo dna 08.10.2015 štatutárny zástupca vydražiteľa, a to spoločnosť [REDAKOVANÉ] vypovedal, že o „poznámkach“ na liste vlastníctva, čo sa týka predávaných sporných nehnuteľností vedel, predpokladal však, ... zakúpením nehnuteľností v konkurznom konaní sa celá vlastnícka minulosť, ktorá sa týka tejto nehnuteľnosti vymazáva. Vypovedal aj v tom zmysle, že o list vlastníctva týkajúci sa sporných nehnuteľností sa nezaujímali a nezisťovali ani to, kto bol majiteľom sporných nehnuteľností. Vychádzali z dôvery v inštitúcie, ktoré predaj nehnuteľnosti zabezpečovali. Vedľajší účastník, ako aj odporca, mali informáciu o tom, že na Okresnom súde Martin prebiehajú tri súdne konania, predmetom ktorých je sporná nehnuteľnosť. Pri zachovaní náležitej opatrnosti museli vedieť, že vlastnícke súdne spory môžu dopadnúť aj tak, že súd určí, že vlastníkom sporných nehnuteľností je tretia osoba a že osobám, ktoré nehnuteľnosti užívajú, súd uloží povinnosť tieto nehnuteľnosti vydať a vypratať... Ak by sa vedľajší účastník v rámci bežnej opatrnosti zaujímal u správcu konkurznej podstaty úpadcu

o predávané nehnuteľnosti, dozvedel by sa, že kúpna zmluva, ktorou nadobudla sporné nehnuteľnosti spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola na základe rozhodnutia súdu neplatná, a teda nemohla byť predmetom dražby. Ako sa sám vedľajší účastník vyjadril, o tieto skutočnosti sa bližšie nezaujímal. Pokiaľ súd určil, že kúpna zmluva, ktorou sporné nehnuteľnosti nadobudla spoločnosť [REDAKOVANÉ] je neplatná, musel vedľajší účastník logicky predpokladať, že neplatná je aj záložná zmluva, ktorú táto spoločnosť uzatvorila s bankou na zabezpečenie v konkurze uplatnenej pohľadávky. Správcovi konkurznej podstaty úpadcu spoločnosti [REDAKOVANÉ] mali byť tieto skutočnosti dobre známe, pretože spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola účastníkom súdneho sporu, v ktorom sa rozhodlo, že kúpna zmluva, ktorou spoločnosť [REDAKOVANÉ] nadobudla vlastnícke právo, je neplatná (sp. zn. 18Cb/277/2007). Z uvedených skutočností vyplýva, že vedľajší účastník [REDAKOVANÉ] nenadobudol v dražbe vlastnícke právo v dobrej viere.

Súd pri rozhodovaní vychádzal zo všeobecne platnej zásady, že „nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám“. Zvažoval Ústavou Slovenskej republiky a občianskym zákonníkom garantovanú ochranu vlastníckeho práva pôvodného vlastníka sporných nehnuteľností a na druhej strane aj dobromyseľnosť nadobúdateľov, a to spoločnosti [REDAKOVANÉ] a spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Bolo potrebné posúdiť, či ochrana nadobúdateľa spornej nehnuteľnosti, ktorú mu poskytuje jeho dobrá viera, je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi sporných nehnuteľností účinne uplatňovať svoje absolútne vlastnícke právo.

Za daných okolností, keď nebola preukázaná dobromyseľnosť vedľajšieho účastníka ani odporcu, má ochrana vlastníckeho práva pôvodného vlastníka, a to spoločnosti [REDAKOVANÉ] podstatne väčšiu intenzitu, ako ochrana odporcu, ktorý sporné nehnuteľnosti nadobudol od nevlastníka.

Súd nepovažuje konanie vedľajšieho účastníka [REDAKOVANÉ] za dostatočne obozretné, pretože si mohol u správcu konkurznej podstaty úpadcu, prípadne v evidencii nehnuteľností overiť, či spoločnosť [REDAKOVANÉ] je naozaj vlastníkom predávaných nehnuteľností a či vlastníctvo tejto spoločnosti k nehnuteľnostiam je nesporné. Skutočnosť, že na Okresnom súde Martin prebiehajú tri súdne spory týkajúce sa vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, bola z evidencie nehnuteľností nesporná a vedľajší účastník aj odporca o tom vedeli.

Z týchto dôvodov súd rozhodol, že spoločnosť [REDACTED] nenadobudla vo verejnej dražbe platne sporné nehnuteľnosti, pretože tieto boli do súpisu oddelenej podstaty úpadcu, spoločnosti [REDACTED] zapísané protiprávne, pretože bolo preukázané, že záložná zmluva, ktorá zabezpečovala prihlásenú pohľadávku spoločnosti [REDACTED] bola neplatná. Túto zmluvu uzatvorila banka so spoločnosťou [REDACTED] ktorá nebola vlastníkom nehnuteľností.

Súd určil, že aj kúpna zmluva zo dňa 11.11.2014 uzatvorená medzi spoločnosťou [REDACTED] a odporcom (spoločnosťou [REDACTED]) je neplatná, pretože odporca kúpil sporné nehnuteľnosti od nevlastníka.

Odporca, ktorý nadobudol sporné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 11.11.2014 od spoločnosti [REDACTED] si musel byť vedomý toho, že na súde prebiehajú dva súdne spory ohľadom nehnuteľností, ktoré kupoval, ako aj s tým súvisiace riziko. Odporcovi to bolo známe nie len z evidencie nehnuteľností, ale aj z článku IV. kúpnej zmluvy zo dňa 11.11.2014, ktorý obsahuje vyhlásenie o ťarchách viaznucich na predávanej nehnuteľnosti. Odporca, spoločnosť [REDACTED] kupoval nehnuteľností s rizikom, ktoré mu bolo dobre známe a musel predpokladať, že v týchto sporoch vedených na Okresnom súde Martin môže byť navrhovateľ úspešný. Ochrana, ktorú poskytuje nadobúdateľovi dobrá viera, nebola preukázaná a nemá takú intenzitu, aby zabránila pôvodnému vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne vlastnícke právo.

Všeobecne sa má za to, že existencia poznámky zapísanej v katastri nehnuteľnosti zabezpečuje publicitu prebiehajúceho súdneho konania a narúša, prípadne aj vylučuje dobromyseľnosť nadobúdateľa vecného práva k nehnuteľnosti. Z toho dôvodu s účinnosťou od roku 2008 sa rozšírila záväznosť súdnych rozhodnutí o neplatnosť právnych úkonov, kúpnych zmlúv, alebo rozsudkov o určenie vlastníckeho práva aj na tie osoby, ktoré v čase, keď vecné právo (vlastnícke právo) k nehnuteľnosti nadobudli, mala vedomosť o existencii súdneho konania. Nie je podstatné, či osoba, ktorá vlastnícke právo nadobudla, o takejto poznámke vedela alebo nie. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ v spore vedenom na Okresnom súde Martin, sp. zn. 18Cb/277/2007 súd právoplatne rozhodol, že kúpna zmluva, ktorou spoločnosť [REDACTED] nadobudla vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, je neplatná, tak toto rozhodnutie sa vzťahuje aj na ďalších nadobúdateľov vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, teda aj vo vzťahu k spoločnosti [REDACTED]

a spoločnosti [REDACTED] (odporca). Pravidlo uvedené v § 159a je výnimkou z pravidla uvedeného v § 159 ods. 2, podľa ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. V danej spornej veci je výrok o určení neplatnosti celého reťazca kúpnych zmlúv, ktoré sa týkajú sporných nehnuteľností, podľa § 159a O.s.p. záväzný aj vo vzťahu k spoločnosti [REDACTED] a voči spoločnosti [REDACTED]. Vzhľadom na právoplatné rozhodnutie o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorou nadobudla sporné nehnuteľnosti spoločnosť [REDACTED] nie je možné uplatniť princíp nadobudnutia vlastníckeho práva v dobrej viere, aj keby táto dobrá viera bola preukázaná. Nič na tom nemôže zmeniť ani skutočnosť, že spoločnosť [REDACTED] a následne [REDACTED] nenesú žiadnu zodpovednosť za neplatnosť predchádzajúcich zmlúv o prevode vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam...

Podľa názoru odporcu, pokiaľ osoba dotknutá na svojich právach dražbou vykonanou v konkurznom konaní nenamietala dôvody neplatnosti dražby, nemôže formou určovacej žaloby žiadať vysloviť rozhodnutie, že ide o dražbu neplatnú.

Tieto skutočnosti podľa názoru súdu v súdenom prípade nie je možné akceptovať, pretože navrhovateľ, ktorý bol pôvodným vlastníkom sporných nehnuteľností, o vykonávanej dražbe nevedel, pretože tieto nehnuteľnosti boli v evidencii nehnuteľnosti zapísané na spoločnosť [REDACTED] ktorá tieto nehnuteľnosti nenadobudla v súlade s právom. Z ustanovení Zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách nevyplýva, že by dobrovoľná dražba mala viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva aj od nevlastníka a teda že by došlo k prelomeniu zásady „nikto nemôže previesť na niekoho viac práv než má on sám“. Na tejto zásade sú založené všetky zmluvné prevody vlastníckeho práva (až na niektoré výnimky). V danom prípade aj vzhľadom na nepreukázanú dobromyseľnosť, nemohla ani prípadná existencia platnej kúpnej zmluvy, ktorú uzatvoril vedľajší účastník a odporca, spôsobiť prevod vlastníckeho práva, ak prevodca. t. j. vedľajší účastník, sám nebol vlastníkom predávaných nehnuteľností. Ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 Zákona č. 527/2002 Z. z. nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak záložca ([REDACTED]) nebol sám vlastníkom predmetu dražby...

Podľa ustanovenia § 126 O.s.p. sa vlastník môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. Je nepochybné, že uvedené ustanovenie sa týka práva

navrhovateľa domáhať sa vydania hnutelných aj nehnuteľných vecí. V prípade nehnuteľností obsahom práva na vydanie vecí je aj právo na vypratanie nehnuteľností. Ak by to zákonodarca myslel inak, tak by v uvedenom ustanovení § 126 uviedol, že navrhovateľ má právo domáhať sa vydania hnutelných vecí alebo vypratania nehnuteľných vecí. Zužujúci výklad, podľa ktorého je výrok rozsudku na vydanie nehnuteľností materiálne nevykonateľný, súd nepovažuje za správny, pretože povinnosť vydať nehnuteľné veci zahŕňa v sebe logicky aj povinnosť tieto nehnuteľnosti vypratať, teda odstrániť z nich svoje vlastné a iné veci. Vydaním sa má na mysli predovšetkým odovzdanie kľúčov od budovy a umožnenie vlastníkovi vykonávať jeho vlastnícke právo, a to užívaním nehnuteľností. Tento názor potvrdzuje aj význam slova vydať, tak ako je uvedený v lexikóne slovenského jazyka, podľa ktorého vydať znamená „odovzdal do rúk, odovzdať do vlastníctva, dať do moci.“ Obsahom vlastníckeho práva je podľa § 123 Občianskeho zákonníka predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Je to absolútne právo vykonávať neobmedzenú moc nad predmetom vlastníckeho práva. Podľa uvedeného výkladu je obsahom pojmu vydať aj odovzdanie do vlastníctva, ktoré sa logicky realizuje vyprataním nehnuteľnosti a odovzdaním kľúčov od prevádzkovej budovy.

Skutočnosť, že navrhovateľ od roku 2004 uplatňuje svoje vlastnícke práva k sporným nehnuteľnostiam pomerne nekvalifikovaným a procesne neefektívnym spôsobom (súdne spory vedené na Okresnom súde Martin, sp. zn. 5C/115/2004, sp. zn. 18Cb/277/2007, sp. zn. 21 C/1 9/2008 a sp. zn. 17 Cb/131/2014), nemohlo byť v danom prípade dôvodom pre neposkytnutie súdnej ochrany jeho vlastníckych práv.»

29. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v zásadnom uviedol (s. 3 – 4):

„Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ako aj z preskúmaného rozsudku mal i odvolací súd preukázané, že navrhovateľ sa domáhal vydania nehnuteľnosti nachádzajúcich sa v Martine, preukazujúc, že je ich vlastníkom a že zápis v katastri nehnuteľnosti svedčiaci inému vlastníkovi je nesprávny. Vlastníctvo navrhovateľa bolo potvrdené rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 5C/1 15/2004 zo dňa 7. 9. 2005, ktorý určil, že [REDAKOVANÉ] je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností. Na základe tohto rozhodnutia bol vlastník [REDAKOVANÉ] zapísaný na list vlastníctva, tento zápis bol však zrušený a zapísaná bola spoločnosť [REDAKOVANÉ] na ktorú

predchádzajúci vlastník [REDACTED] previedol vlastnícke právo. Následne boli vykonané ďalšie prevody predmetnej nehnuteľnosti na spoločnosť [REDACTED], [REDACTED], a pritom rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 18Cb/277/2007 zo dňa 14. 5. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/185/2012 súd určil, že kúpne zmluvy o prevode nehnuteľností medzi jednotlivými subjektmi ([REDACTED] [REDACTED]) sú neplatné. Ďalším vlastníkom nehnuteľností sa dobrovoľnou dražbou mal stať [REDACTED]. Tento následne previedol nehnuteľnosť na subjekt, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva, a to odporcu v tomto konaní.

... Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa odvolací súd s rozhodnutím prvostupňového súdu, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku plne stotožnil a v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. na tieto poukazuje. Odvolatelia k veci samotnej neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne na to nadväzujúce vydané rozhodnutie prvostupňového súdu. Odvolací súd tak dospel k záveru, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 157 O.s.p. zdôvodnil. Následne správne prvostupňový súd rozhodol aj o náhrade trov konania jednotlivých účastníkov.

Aj odvolací súd má za to, že navrhovateľ preukázal svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti a oprávnene sa potom domáhal voči subjekt, ktorý jeho vlastnícke právo obmedzuje, vydania veci, pričom pod pojmom vydanie, pokiaľ sa jedná o nehnuteľnosť, sa rozumie aj jej vypratanie a odovzdanie vlastníkovi tak, aby tento riadnym spôsobom mohol vykonávať svoje vlastnícke právo. To že je navrhovateľ vlastník, preukázal rozsudkom z roku 2005 a odvtedy, napriek tomu, že došlo k viacerým prevodom sporných nehnuteľností, nebolo preukázané, že by jeho vlastnícke právo nejakým spôsobom zaniklo.

Ak teda navrhovateľ mal potvrdené, že v roku 2005 bol vlastníkom veci, nemohli následne prevody nehnuteľností spôsobiť, že vlastníkom sa stal iný subjekt, čo nakoniec vplynulo aj z rozhodnutia súdu, ktorým boli vyslovené neplatnosti kúpnych zmlúv jednotlivých subjektov ktoré vec medzi sebou prevádzali. Správny je záver prvostupňového súdu aj v tom, že vedľajší účastník nemohol riadnym spôsobom nadobudnúť vlastnícke právo, nakoľko toto odvodzoval od dobrovoľnej dražby a ani v tomto prípade nemohol vlastníctvo nadobudnúť, pokiaľ dražená vec nepatrila subjektu, ktorý súhlasil s dobrovoľnou dražbou. Následne potom nemohla byť platne uzatvorená kúpna zmluva, ktorou vedľajší účastník previedol vlastnícke právo na odporcu. Na základe týchto skutočností odvolací sud odvolania nepovažoval za dôvodné a rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.“

30. Podľa § 70 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

31. Podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase rozhodovania okresného súdu a krajského súdu (ďalej len „OSP“) súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktoré sa týka základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitných predpisov a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

32. Podľa § 135 ods. 2 OSP inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza.

33. Podľa § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nadobudne vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci, ibaže vedel alebo musel vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom veci. Správca zodpovedá pôvodnému vlastníkovi veci za škodu, ktorá mu tým vznikla, ibaže preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou

34. Ústavný súd z hľadiska argumentov sťažovateľiek preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu nemajúci oporu v zákone.

35. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľiek týkajúcu sa absencie dostatočného odôvodnenia zo strany krajského súdu k námietkam prezentovaným sťažovateľkami v ich odvolaní (najmä čo sa týka oprávnenosti súdu v konaní o vlastníckej žalobe ako predbežnú riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pri posúdení ktorej sa môže súd aj odchyliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností; záveru súdu o dobromyseľnosti, resp. nedobromyseľnosti sťažovateľky v 1. rade ako nadobúdateľky pri prevode vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam; výkladu § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a postupu žalobcu pri uplatňovaní si svojich práv vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam v rámci konkurzného konania a dobrovoľnej dražby, na ktorej boli sporné nehnuteľnosti speňažené), k tomu ústavný súd uvádza, že z relevantnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že tento sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, s jeho právnym posúdením veci, ako aj s odôvodnením rozsudku okresného súdu. V odôvodnení svojho napadnutého rozsudku krajský súd uviedol, že sťažovateľky vo svojich odvolaniach neuviedli žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne na to nadväzujúce vydané rozhodnutie súdu prvej inštancie. Na zdôraznenie správnosti napadnutého výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca v konaní nepochybne preukázal svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, čo okresný súd vo svojom rozsudku dôsledne a presvedčivo odôvodnil.

35.1 Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu je síce stručné, avšak vzhľadom na skutočnosť, že námietky sťažovateľiek uvedené v odvolaní sú totožné s ich argumentáciu uplatnenou v priebehu konania pred okresným súdom, na ktorú okresný súd podľa názoru ústavného súdu reagoval ústavne akceptovateľným spôsobom (pozri bod 28 odôvodnenia), a s poukazom na stotožnenie sa krajského súdu s vecnou správnosťou rozhodnutia okresného súdu, kde ústavný súd ako celok posudzoval odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu spolu s odôvodnením rozsudku okresného súdu, je v hraniciach ústavnej akceptovateľnosti. Navyše takýto postup krajskému súdu umožňovalo aj v tom čase platné a účinné znenie § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

35.2 Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd dodáva, že aj ESLP v rámci svojej rozhodovacej činnosti dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia formou odkazu na odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšieho stupňa je dostatočné, pokiaľ sťažovateľ vo svojom opravnom prostriedku uplatňoval v zásade rovnaké argumenty ako v predchádzajúcej fáze konania (Gomez Cespon v. Switzerland. Rozsudok z 5. 10. 2010 k sťažnosti č. 45343/08, oddiel 1).

36. Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom konaní. Z § 135 OSP (platný a účinný v čase rozhodovania okresného súdu a krajského súdu) vyplýva, že v občianskom súdnom konaní môže súd riešiť prejudiciálne otázky. Posúdenie otázky vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci nie je otázkou uvedenou v § 135 ods. 1 OSP, obsahom ktorého sú taxatívne vymedzené prípady, ktoré súd nemôže v konaní riešiť ako otázky predbežné. Z uvedeného vyplýva, že postup aplikovaný krajským súdom v spojení s okresným súdom, pri ktorom súdy v konaní o vlastníckej žalobe (v danom prípade žaloba o vydanie veci) v súlade s § 135 OSP ako predbežnú riešili

otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pri posúdení ktorej sa odchyľili od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností, tak nemôže zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

36.1 K podobnému záveru dospel ústavný súd aj v prípade aplikácie § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii krajským súdom a okresným súdom v danom prípade. Z citovaného znenia § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii platného a účinného v čase začatia konkurzného konania na majetok úpadcu, v rámci ktorého došlo k prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, vyplýva, že kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nadobudne vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci, ibaže vedel alebo musel vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom veci, teda pokiaľ kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nebol dobromyseľný. Ustanovenie v uvedenej podobe nadobudlo účinnosť od 1. januára 2012 (dovtedy platné a účinné znenie § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii: Kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nadobudne vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci. Správca zodpovedá pôvodnému vlastníkovi veci za škodu, ktorá mu tým vznikla, ibaže preukáže, že konal s odbornou starostlivosťou.) a z dovedy platného prelomenia zásady „*nemo plus iuris*“ sa vylúčil prípad nedobromyseľného nadobúdateľa, t. j. prípad, ak osoba pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu vedela alebo musela vedieť, že úpadca nie je vlastníkom veci. Aj v danom prípade tak platí, že ak krajský súd v spojení so súdom prvej inštancie skúmali dobromyseľnosť sťažovateľky v 1. rade pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu, postupovali v súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii, a teda uvedený postup, pri ktorom súdy svoj záver o existencii dobromyseľnosti, resp. nedobromyseľnosti sťažovateľky v 1. rade odôvodnili ústavne akceptovateľným spôsobom, ako tomu bolo aj v danom prípade, nemôže zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Len na dôvažok ústavný súd poznamenáva, že len samotná skutočnosť, že k prevodu vlastníckeho práva, či už k hnutelnej, alebo nehnuteľnej veci dochádza v rámci konkurzného konania pod dozorom správcu a konkurzného súdu, s poukazom na v súčasnosti platnú právnu úpravu (§ 93 ods. 3 zákona o konkurze

a reštrukturalizácii) automaticky neznamená (ako sa mylne domnievajú sťažovateľky), že nie je možné vlastníckou žalobou uplatniť určenie vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom proti osobe, ktorá pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu vedela alebo musela vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom tejto veci.

37. S poukazom na uvedené ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľky sa s názorom krajského súdu v napadnutom rozsudku (ktorý je potrebné vnímať ako celok spolu s názorom okresného súdu, na ktorý krajský súd vo svojom napadnutom rozsudku poukazuje) nestotožňujú (najmä čo sa týka oprávnenosti súdu v konaní o vlastníckej žalobe ako predbežnú riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pri posúdení ktorej sa môže súd aj odchyliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností; záveru súdu o dobromyseľnosti, resp. nedobromyseľnosti sťažovateľky v 1. rade ako nadobúdateľky pri prevode vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam; výkladu § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a postupu žalobcu pri uplatňovaní si svojich práv vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam v rámci konkurzného konania a dobrovoľnej dražby, na ktorej boli sporné nehnuteľnosti speňažené), nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

38. Z citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré

označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

39. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkami označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

40. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľiek dôjsť tým, že najvyšší súd odmietol sťažovateľkám poskytnúť ochranu v rámci dovolacieho konania, keď dovolanie smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol ako neprípustné, v dôsledku čoho považujú sťažovateľky napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nesprávne a svojvoľné, a teda také, ktorým došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

41. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci

samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

42. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Samozrejme, to sa netýka ústavnej neudržateľnosti výkladu ustanovení o prípustnosti dovolania najvyšším súdom, v takom prípade musí ústavný súd zasiahnuť.

43. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

44. Najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky v 1. rade z dôvodu podľa § 447 písm. c) a f) CSP. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky v 1. rade odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený dostatočným spôsobom a presvedčivo.

45. V rámci skúmania podmienky prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd skúmal námietky sťažovateľky v 1. rade založené na tvrdení, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, nesprávne a arbitrárne. K dovolaniu sťažovateľky v 1. rade v tejto časti najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia uviedol (bod 10 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu): *„Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho*

odôvodnenia, ako už bolo uvedené v bode 9. je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu totiž v spojení s rozsudkom prvoinštančného súdu uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Dovolanie v tejto časti tak nebolo prípustné.“

45.1 S prihliadnutím na citovanú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom najvyšší súd sťažovateľkám ozrejmil, že „konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu“ a ako celok je následne potrebné vnímať aj odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu ako súdu odvolacieho, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení v tejto časti napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a preto ústavný súd považuje túto námietku sťažovateľiek za neopodstatnenú (k uvedenému pozri aj bod 35 odôvodnenia).

46. Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP, na ktorú poukazovali sťažovateľky v dovolaní, existenciu ktorej sťažovateľky v danom prípade odôvodňovali tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to otázky,

či je súd oprávnený v konaní o vlastníckej žalobe ako predbežnú riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pri posúdení ktorej sa môže súd aj odchýliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností (ako tomu bolo v danom prípade), k tomu najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia uviedol:

«16. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku z 27. októbra 2000 sp. zn. 2 Cdo 67/2000 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 86/2000 (ďalej len „rozhodnutie R 86/2000“) vyslovil právny názor, podľa ktorého súd je oprávnený v konaní o vlastníckej žalobe ako predbežnú otázku riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti; pri posúdení otázky, kto je vlastníkom, môže sa aj odchýliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností. Vychádzal z toho, že v občianskom súdnom konaní súd môže riešiť rôzne prejudiciálne otázky. Posúdenie otázky vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci nie je otázkou, ktorú by súd nemohol v konaní riešiť ako otázku predbežnú. Súd je preto oprávnený v spore o vydanie (vypratanie) nehnuteľnosti riešiť túto otázku za predpokladu, že o nej nebolo už vydané príslušným orgánom rozhodnutie (predpokladom úspešnosti takejto žaloby je (okrem iného) preukázanie vlastníckeho práva žalobcom); nie je pritom rozhodujúce, že otázka vlastníctva môže byť riešená aj v samotnom konaní súdu o žalobe podľa § 80 písm. c) O. s. p. (§ 137 ods. 1 písm. c) C. s. p.). Uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu, keďže bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, treba považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Žalovanou nastolená právna otázka, bola teda v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Neprichádza preto do úvahy prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., ale podľa písm. a) C. s. p., v ktorom prípade podmienkou prípustnosti je odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17. Pokiaľ v preskúmvanej veci odvolací súd v konaní o žalobe o vydanie (vypratanie) nehnuteľností, ktorá je nesporne žalobou vlastníckou, riešil prejudiciálne, kto je vlastníkom nehnuteľností a pri jej riešení sa odchýlil od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností, neodklonil sa od vyššie uvedeného judikátu. Nebola tým splnená jedna z podmienok prípustnosti dovolania vyplývajúca z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. Dovolanie žalovanej preto ani v tejto otázke prípustné nie je.»

46.1 Ústavný súd konštatuje, že aj odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v jeho napadnutom uznesení v tejto časti napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia. K argumentácii sťažovateľiek obsiahnutej v ústavnej sťažnosti, v ktorej uvádzajú, že „*najvyšší súd absolútne neriešil pointu dovolania*“, kde pointou dovolacích námietok bolo najmä posúdenie, či môže všeobecný súd rozhodnúť o povinnosti vydať nehnuteľnosť skôr ako v samostatnom konaní s totožnými stranami sporu rozhodne o určení vlastníckeho práva, ústavný súd uvádza, že najvyšší súd v citovanom odôvodnení svojho rozhodnutia dal sťažovateľkám jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na nimi predloženú otázku (pozri bod 16 prvú vetu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Z predmetného odôvodnenia je totiž zrejmé, že najvyšší súd už vyslovil svoj názor na otázku, či je všeobecný súd oprávnený v konaní o vlastníckej žalobe ako predbežnú riešiť otázku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pri posúdení ktorej sa môže súd aj odchýliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností (s pozitívnym výsledkom), pričom je potrebné si uvedomiť, že ak súd v konaní rieši nejakú otázku ako predbežnú, znamená to, že o tejto otázke ešte nebolo žiadnym súdom alebo orgánom právoplatne rozhodnuté. Skutočnosť, že najvyšší súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia výslovne neuviedol, že „*všeobecný súd je oprávnený rozhodnúť o povinnosti vydať nehnuteľnosť skôr ako v samostatnom konaní s totožnými stranami sporu rozhodne o určení vlastníckeho práva*“, teda že v odôvodnení sa nevyskytla formulácia vety očakávaná sťažovateľkami, neznamená, že záver vyplývajúci z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je odlišný. S poukazom na uvedené tak ústavný súd považuje aj túto námietku sťažovateľiek za neopodstatnenú (k uvedenému pozri aj bod 36 odôvodnenia).

47. Vo vzťahu k podmienke prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP, existenciu ktorej sťažovateľky v dovolaní odôvodňovali tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to otázky, či „*dobromyseľný nadobúdateľ nadobúda nehnuteľnosti z konkurzu bez ohľadu na to, či bola/ nebola nehnuteľnosť zaradená do súpisu majetku konkurznej podstaty oprávnene (najmä v prípade, ak žalobca voči zaradeniu tohto majetku do súpisu konkurznej podstaty žalobu nepodal a ani inak voči tomu nenamietal) a či vlastník nehnuteľnosti bol/ nebol úpadca, resp. tretia osoba zabezpečujúca úpadcove záväzky, inými*

slovami otázka, či platí ust. § 93 ods. 3 ZKR v slovenskom právnom poriadku“, najvyšší súd v zásadnom uviedol:

„19. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľne charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Za otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. nemožno považovať ani otázku, ktorá je riešená priamo textom príslušnej právnej normy.

20. V danom prípade otázka formulovaná dovolateľkou je riešená priamo v hypotéze ustanovenia § 93 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ktoré stanovuje, že kupujúci pri odplatnom prevode veci zapísanej do súpisu nadobudne vlastnícke právo aj vtedy, keď úpadca nebol vlastníkom tejto veci, ibaže vedel alebo musel vedieť, že úpadca alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu, nie je vlastníkom veci. Citované zákonné ustanovenie umožňuje nadobúdateľovi v konkurze pri odplatnom prevode nehnuteľnosti zapísanej do súpisu nadobudnúť vlastnícke právo aj vtedy, ak úpadca nebol vlastníkom nehnuteľnosti za predpokladu, že nadobúdateľ je dobromyseľný, a teda že nevedel a ani nemohol vedieť, že úpadca (tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu) nie je jej vlastníkom. Priamo citované zákonné ustanovenie dáva teda jednoznačnú odpoveď na dovolateľkou formulovanú otázku, že dobromyseľný nadobúdateľ môže v konkurze nadobudnúť nehnuteľnosť zaradenú do súpisu majetku konkurznej podstaty aj od nevlastníka. Konajúce súdy preto takýmto spôsobom formulovanú otázku neriešili a ani riešiť nemohli. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že uvedenú otázku nemožno považovať za relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. Nebol tak splnený zákonný predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z citovaného zákonného ustanovenia.

21. Dovolací súd v súvislosti s touto otázkou považuje za potrebné dodať, že súd prvej inštancie nepochybne aplikoval na vec vyššie zmienené ustanovenie § 93 ods. 3

zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a u intervenientky (ale aj u žalovanej) posudzoval jej dobrú vieru pri nadobudnutí sporných nehnuteľností v konkurznej dražbe a dospel k záveru, že intervenientka, vzhľadom na okolnosti danej veci, nebola pri nadobúdaní nehnuteľností dobromyseľná, a teda vlastnícke právo k nim nenadobudla. Ak sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie stotožnil a na jeho dôvody odkázal, za vecne správny považoval aj tento záver súdu prvej inštancie (pozri k tomu bod 10. rozsudku). Dovolateľka ale správnosť tohto právneho názoru v podanom dovolaní nenapadla.“

47.1 Aj vo vzťahu kuž uvedenému odôvodneniu obsiahnutému v napadnutom uznesení najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie v citovanej časti napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Z argumentácie sťažovateľiek obsiahnutej v ústavnej sťažnosti vyplýva, že tieto sa od najvyššieho súdu v rámci dovolacieho konania dožadovali, aby v rámci skúmania podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP preskúmal námietky sťažovateľky v 1. rade založené v zásadnom na tvrdení, že nedobromyseľnosť kupujúceho v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii je potrebné vnímať ako vedomosť kupujúceho (získanú z iného súdneho rozhodnutia vydaného na základe žaloby o vylúčenie veci z konkurznej podstaty) o tom, že vlastníkom veci zapísanej do súpisu konkurznej podstaty je iný subjekt ako osoba úpadcu alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu dovolania podaného sťažovateľkou v 1. rade proti napadnutému rozsudku krajského súdu a obsahu ústavnej sťažnosti, dospel k záveru, že argumentácia obsiahnutá v dovolaní na účely preukázania existencie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. b) CSP (pozri bod 47 odôvodnenia) nie je totožná s argumentáciou obsiahnutou v ústavnej sťažnosti, na ktorú sťažovateľky poukazujú ako na námietku (uvedená v úvode tohto bodu odôvodnenia), s ktorou sa najvyšší súd vo svojom napadnutom uznesení nevysporiadal.

47.2 Ústavný súd konštatuje, že je zásadný rozdiel medzi tým, ako bola dovolacia námietka koncipovaná v dovolaní [právna otázka, od ktorej malo závisieť rozhodnutie krajského súdu znela, či dobromyseľný nadobúdateľ nadobúda nehnuteľnosti z konkurzu bez ohľadu na to, či bola/nebola nehnuteľnosť zaradená do súpisu majetku konkurznej podstaty oprávnené (najmä v prípade, ak žalobca proti zaradeniu tohto majetku do súpisu konkurznej podstaty žalobu nepodal a ani inak proti tomu nenamietal) a či vlastník

nehnutelnosti bol/nebol úpadca, resp. tretia osoba zabezpečujúca úpadcove záväzky], a tým ako ju vnútorne vnímali sťažovateľky [právna otázka – nedobromyseľnosť kupujúceho v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii je potrebné vnímať ako vedomosť kupujúceho (získanú z iného súdneho rozhodnutia vydaného na základe žaloby o vylúčenie veci z konkurznej podstaty) o tom, že vlastníkom veci zapísanej do súpisu konkurznej podstaty je iný subjekt ako osoba úpadcu alebo tretia osoba, ktorej majetok zabezpečuje záväzok úpadcu] a následne formulovali, ale až v ústavnej sťažnosti. Zatiaľ čo právna otázka koncipovaná v dovolaní sa celkom zjavne týka posúdenia skutočnosti, či zákon o konkurze a reštrukturalizácii obsahuje právnu úpravu (a či je táto právna úprava platná), obsahom ktorej by bolo prelomenie zásady „*nemo plus iuris*“ (pričom na podstate položenej otázky nič nemení ani sťažovateľkou v 1. rade načrtnutá situácia, keď žalobca proti zaradeniu sporného majetku do súpisu konkurznej podstaty nepodal žalobu a ani inak proti zaradeniu sporného majetku do súpisu konkurznej podstaty nenamietal), právna otázka, ako ju vnímali sťažovateľky, avšak formulovali až v ústavnej sťažnosti, sa týka posúdenia existencie dobromyseľnosti nadobúdateľa. Z uvedeného dôvodu nie je možné najvyššiemu súdu klásť za vinu, že sa nevysporiadal s argumentom, ktorý nebol obsahom dovolania.

47.3 Vzhľadom na uvedené tak ústavný súd považuje aj túto námietku sťažovateľiek, v zmysle ktorej sa najvyšší súd nevysporiadal s ich námietkou, ktorá však v znení tak, ako ju formulovali v ústavnej sťažnosti, nebola obsahom dovolania, za neopodstatnenú.

48. K podmienke prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a) CSP, existenciu ktorej sťažovateľky odôvodňovali tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a to otázky „*možnosti, aby v inom konaní ako v konaní o neplatnosti dobrovoľnej dražby bola dobrovoľná dražba vyhlásená prejudiciálne za neplatnú*“ (odvolací súd v danom prípade podľa názoru sťažovateľiek riešil ako predbežnú otázku platnosti dobrovoľnej dražby, na ktorej boli speňažené sporné nehnuteľnosti, čo je v rozpore so závermi vyplývajúcimi z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 186/2010 zo 16. decembra 2010, na ktoré sťažovateľky poukazujú v dovolaní), najvyšší súd uviedol:

„22. Napokon, ani námietka dovolateľky, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v otázke možnosti posúdiť neplatnosť dobrovoľnej

dražby v inom konaní, než v konaní podľa § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, neobstojí. Konajúce súdy totiž v tomto spore neplatnosť dobrovoľnej dražby vôbec neriešili, a to ani ako otázku prejudiciálnu. Nejde preto o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Nebol tak splnený jeden zo základných predpokladov prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. Pre všetky prípady vymenované pod písmenami a), b) a c) § 421 ods. 1 C. s. p. totiž platí, že dovolanie pre nesprávne právne posúdenie vecí je prípustné vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu alebo zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak dovolateľom nastolená otázka je otázkou právnou (v žiadnom prípade sa nepripúšťa riešenie skutkových otázok) a ak ide o takú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.“

48.1 S poukazom na citovanú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v uvedenom rozsahu je síce stručné, avšak napriek tomu napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľiek obsiahnuté v ústavnej sťažnosti, v zmysle ktorých je otázka posúdenia neplatnosti dobrovoľnej dražby v okolnostiach daného prípadu relevantná, a teda najvyšší súd sa týmto dovolacím dôvodom mal zaoberať, k tomu ústavný súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a rozsudku okresného súdu je zrejmé, že odvolací súd (v spojení so súdom prvej inštancie) v danej veci vo vzťahu k prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam ako podstatnú riešili právnu otázku týkajúcu sa dobromyseľnosti sťažovateľiek pri prevode vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Otázkou platnosti, resp. neplatnosti dražby, na ktorej došlo k speňaženiu sporných nehnuteľností, sa všeobecné súdy v danom prípade nezaoberali, v súvislosti s čím ústavný súd dodáva, že riešenie danej otázky nebolo pre toto konanie v konečnom dôsledku ani potrebné. Z uvedeného dôvodu nedostatok obsiahnutého odôvodnenia v danom prípade nie je ústavne relevantný, a teda spôsobilý spochybniť konformitu záverov napadnutého uznesenia najvyššieho súdu s ústavou.

48.2 V nadväznosti na uvedené ústavný súd dopĺňa, že v právnej teórii prevláda právny názor podporovaný ustálenou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu reprezentovanou uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 20/2011 z 18. decembra 2012, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov

Slovenskej republiky pod č. 61/2014, v zmysle ktorého je možné zaoberať sa platnosťou dobrovoľnej dražby len v rámci konania o žalobe o neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“), avšak ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 Notárskeho poriadku nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak navrhovateľ dražby (alebo záložca) nebol sám vlastníkom predmetu dražby. Teda, ako už bolo uvedené, je akceptované, že zaoberať sa platnosťou dobrovoľnej dražby je možné len v rámci konania o žalobe o neplatnosť dražby podľa § 21 ods. 2 Notárskeho poriadku, čo všeobecné súdy akceptovali aj v danom prípade. Samotná platnosť dražby však nie je jedinou podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k vydraženej nehnuteľnosti. Nezávisle od tejto podmienky je možné a potrebné skúmať, či boli splnené aj iné podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva vyplývajúce z právneho poriadku, a teda aj dodržanie zásady „*nemo plus iuris*“ a s tým spojené vlastníctvo navrhovateľa dražby (prípadne záložcu). Vzhľadom na to, že v danom prípade bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá v prípade dobrovoľnej dražby figurovala ako vlastníč sporných nehnuteľností, ktorým boli zabezpečené záväzky úpadcu vo vzťahu k veriteľovi – [REDAKOVANÉ], nebola skutočným vlastníkom týchto sporných nehnuteľností, bolo úlohou okresného súdu s poukazom na § 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii skúmať, či sťažovateľka v 2. rade v pozícii nadobúdateľa bola v prípade prevodu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam dobromyseľná, čím sa súdy ako s právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci v danom prípade, ústavne akceptovateľným spôsobom a v ústavne akceptovateľnom rozsahu zaoberali.

48.3 S poukazom na uvedené tak ústavný súd považuje aj túto námietku sťažovateľiek za neopodstatnenú.

49. Vo vzťahu k námietke sťažovateľiek, že najvyšší súd sa vo svojom napadnutom uznesení nevysporiadal s ich námietkou týkajúcou sa prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. c) CSP, existenciu ktorej sťažovateľka v 1. rade v dovolaní odôvodňovala tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím

súdom rozhodovaná rozdielne, a to otázky „možnosti, aby v inom konaní ako v konaní o neplatnosti dobrovoľnej dražby bola dobrovoľná dražba vyhlásená prejudiciálne za neplatnú“, v súvislosti s čím sťažovateľka v 1. rade v dovolaní poukázala na dve rozhodnutia najvyššieho súdu s rozdielnym záverom k citovanej otázke (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 20/2011 z 18. decembra 2012 a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 186/2010 zo 16. decembra 2010), ústavný súd uvádza, že najvyšší súd sa síce s uvedeným argumentom vo svojom napadnutom uznesení explicitne nevysporiadal, avšak z bodu 22 odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorom najvyšší súd dospel k záveru, že otázka možnosti, aby v inom konaní ako v konaní o neplatnosti dobrovoľnej dražby bola dobrovoľná dražba vyhlásená prejudiciálne za neplatnú, nepredstavovala v danom prípade právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, je možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vyvodit' záver o neprípustnosti dovolania v zmysle § 421 písm. c) CSP.

49.1 S poukazom na uvedený nedostatok obsirnejšieho odôvodnenia v danom prípade nie je ústavne relevantný, a teda spôsobilý spochybnit' konformitu záverov napadnutého uznesenia najvyššieho súdu s ústavou.

50. Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľiek nevyhodnotil ako spôsobilú spochybnit' ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

51. S poukazom na uvedené ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľky sa nestotožnili ani s názorom najvyššieho súdu uvedeným v jeho napadnutom uznesení nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj

arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

52. Z citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07)

53. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkami označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

54. Ústavný súd konštatuje, že čl. 48 ods. 2 ústavy v sebe zahŕňa viacero základných práv, a to základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov, základné právo na verejné prerokovanie veci, základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom

a základné právo na vylúčenie verejnosti z verejného prerokovania veci len v prípadoch ustanovených zákonom.

55. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k sťažovateľkami označeným právam je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, aké konkrétne základné práva obsiahnuté v čl. 48 ods. 2 ústavy mali byť porušené a ako mali byť sťažovateľky na týchto právach poškodené napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

56. Ústavný súd zdôrazňuje, že v ústave a v zákone o ústavnom súde má presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 45 zákona o ústavnom súde).

57. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľky podali ústavnému súde ústavnú sťažnosť, v ktorej absentuje odôvodnenie, teda argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia v danom prípade bližšie neoznačených základných práv vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

58. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

59. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

60. Ústavný súd dodáva, že podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak má návrh na začatie konania uvedený v § 42 ods. 2 písm. f), g), i) až l), n), q), r) a w) odstrániteľné nedostatky, môže ústavný súd vyzvať navrhovateľa, aby v určenej lehote tieto nedostatky odstránil. Ak účastník konania v určenej lehote nedostatky neodstráni, ústavný súd návrh na začatie konania odmietne. Na nedostatky návrhu na začatie konania uvedeného v § 42 ods. 2 písm. a) až e), h), m), o), p) a s) až v) ústavný súd navrhovateľa neupozorňuje.

61. Vzhľadom na to, že nedostatok odôvodnenia, ktoré predstavuje podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy, nie je možné považovať za odstrániteľný nedostatok, ktorý je možné odstrániť po uplynutí lehoty stanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde, o to viac v prípade, ak sú sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd v okolnostiach daného prípadu sťažovateľky na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti spočívajúcich v nedostatočnom odôvodnení ústavnej sťažnosti nevyzýval.

62. Pretože predmetná ústavná sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako

východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

III.4 K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

63. Z napadnutého rozsudku krajského súdu, ako aj z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu rovnako nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľiek vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, preto ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto časti.

64. „Článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zabezpečuje každému rovnaké predpoklady a možnosti nadobúdať veci do vlastníctva za podmienok, ktoré sú upravené v Ústave Slovenskej republiky alebo v ďalších zákonoch. Vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 ústavy však nemožno vyvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť majetok) bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi.“ (I. ÚS 128/95).

65. Právny názor ústavného súdu, ktorým sa účel ochrany vlastníka podľa čl. 20 ústavy identifikuje s osobou, ktorá naozaj je vlastníkom, a nie aj s tými, ktorí sa usilujú o nadobudnutie vlastníctva, je konformný s právnym názorom ESLP, podľa ktorého vlastnícke právo zaručené čl. 1 dodatkového protokolu nezahŕňa právo nadobudnúť majetok (Marckx Case, séria A, 1979,č. 31; Van der Mussele Case, séria A, 1983, č. 70).

66. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v danom prípade, keď nastala situácia, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka (žalobcu) pôsobil princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa (sťažovateľiek), všeobecné súdy ústavne akceptovateľným spôsobom a v ústavne akceptovateľnom rozsahu skúmali existenciu dobrej viery na strane sťažovateľiek v súvislosti s prevodom vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a dospeli k záveru o tom, že na strane sťažovateľiek neboli splnené zákonné podmienky potrebné na to, aby nadobudli vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, nie sú dané dôvody na to, aby ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľkami označeného základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva vlastníť majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

67. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľiek uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo. Bezpredmetným tak bolo aj rozhodnutie ústavného súdu o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu